

Finansiel Strategi Gribskov Kommune

Indholdsfortegnelse

1. Formål	Side	3
2. Afgrænsning 3		Side
3. Kompetencer og rapportering	Side	3
4. Modpartsrisici	Side	4
5. Likviditetsstyring	Side	4
6. Låneoptagelse og passivportefølje	Side	5
7. Aktivportefølje	Side	6
8. Leasingstrategi	Side	7
9. Bilag 1 – Uddrag af lovtekst og bekendtgørelser	Side	10
10. Bilag 2 – Forklaring af finansielle begreber	Side	12
11. Bilag 3 – Halvårlig rapportering til Økonomiudvalget 14		Side

1 Formål

Den finansielle strategi fastlægger de overordnede rammer for Gribskov Kommunes finansielle risikostyring. Samtidig beskrives ansvarsforholdene for kommunens finansielle risici og de dertil hørende beslutninger og rapporteringer.

Den finansielle strategi indbefatter de overordnede rammer for likviditetsstyring, og giver de operationelle retningslinjer for styring af kommunens gælds- og aktivporteføljer samt modpartsrisici (dette forstås, som den risiko kommunen har ved at have indestående i banker, eller andre fordringer på de banker som kommunen betjener sig af).

Den finansielle strategi kan løbende tilpasses en ændret lovgivning, økonomisk situation i kommunen eller ændrede markedsforhold. Dog skal strategien revurderes og eventuelt opdateres hvert andet år.

2 Afgrænsning

Den finansielle strategi skal til enhver tid respektere love og bekendtgørelser vedr. kompetenceforhold, beslutninger om aktiver og passiver og likviditetsstyring.

Kommunens finansiering af ældreboliger og indekslån er holdt uden for politikken, idet disse styres i henhold til særskilt lovgivning og regler.

3 Kompetencer og rapportering

Beslutningen om optagelse af lån – herunder lånebeløb, løbetid og afdragsform - træffes af kommunalbestyrelsen jf. Styrelsesloven § 41 der siger ”Beslutning om optagelse af lån og påtagelse af garantiforpligtelser skal, medmindre Indenrigsministeren fastsætter andet, træffes af kommunalbestyrelsen”. Økonomiudvalget fører tilsyn med, at forvaltningen af kommunens aktiver og passiver sker i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens beslutninger og i øvrigt på forsvarlig måde.

Ved låneoptagelse vurderer økonomiudvalget efter oplæg fra administrationen, om lån skal optages med fast eller variabel rente og løbetid og den eventuelle afdækningsperiode for den faste rente fastlægges samtidigt. Det samme gør sig gældende, hvis kommunen påtænker at ændre den eksisterende afsikring samt de overordnede beslutninger vedr. den finansielle formues placering. De overvejelser der inddrages i beslutningerne er nærmere beskrevet under punkt 6 og 7.

Administrationen bemyndiges af økonomiudvalget til at udføre alle de operationelle handlinger i forbindelse med de trufne beslutninger, herunder hvad der må betragtes som almindelige finansielle daglige / ad hoc transaktioner samt håndteringen af kommunens likviditet.

Hvert halve år skal administrationen udarbejde, eller få udarbejdet, en oversigt med kommunens finansielle risici. Denne skal forelægges økonomiudvalget.

I tilfælde af signifikante ændringer af kommunens økonomi eller i det finansielle marked skal administrationen tage initiativ til en vurdering af kommunens finansielle risici, dette forelægges økonomiudvalget.

4 Modpartsrisici

Alm. bankforretninger, handel med værdipapirer og / eller finansielle instrumenter samt anbringelse af likviditet tildeles efter udbud. I valget af samarbejdspartner lægges der vægt på egenkapital og solvens. Ydermere kræves det, at finansielle institutioner hvormed der handles har en kreditvurdering på minimum A1 hos Moodys eller A+ hos Standard & Poors eller er medlem af Finansrådet. Kommunen forbeholder sig ret til, efter behov, at kunne benytte enhver modpart, der opfylder disse betingelser, til anbringelse af likviditet.

Til reducere af modpartsrisici er administrationen bemyndiget til at indgå "Sell-Buy Back" og / eller "repo-forretninger", hvor likviditet byttes med værdipapirer. Der kan samtidig eller alternativt indgås bilaterale aftaler med pengeinstitutterne om "slutafregning" hvis dette sikrer modregning i tilfælde af pengeinstituttets konkurs eller insolvens (se forklaring i appendiks).

Kommunens samlede modpartsrisiko på et pengeinstitut beregnes som summen af kommunens indestående, positiv værdi af finansielle kontrakter og eventuel afviklingsrisiko ved værdipapirhandel, minus bilaterale eller lovsikrede modregninger.

5 Likviditetsstyring

Det samlede likviditetsberedskab beregnes som indestående i pengeinstitutter, trækningsfaciliteter, obligationer med restløbetid på maksimalt 12 måneder og likviditet under forvaltning i en obligationsportefølje el. lign. med en maksimal løbetid på 12 måneder og hvor indskuddet kan hæves med maksimalt én uges varsel. Alle midler der indgår i det samlede likviditetsberedskab skal altid være placeret i danske kroner.

Den daglige positive likviditet beregnes som kommunens anfordringsindeståender i pengeinstitutter. Den daglige positive likviditet søges holdt inden for eventuelle modregningsgrænser jævnfør punkt 4 om reducere af modpartsrisici. Skønnes den daglige positive likviditet at være større end hvad der vurderes nødvendigt for de daglige transaktioner,

skal en placering overvejes. Det skal ske med henblik på at opnå en højere forrentning men samtidig skal midlerne kunne indregnes i det samlede likviditetsberedskab.

Placeres midler direkte i obligationer og skal midlerne indregnes i likviditetsberedskabet kan flg. udstedere benyttes: Den danske stat og danske realkreditinstitutter.

Vælger kommunen at bruge en eller flere eksterne kapitalforvaltere skal disse være underlagt ”Lov om finansiel virksomhed”. I tilfælde af udenlandske kapitalforvaltere skal de have Finanstilsynets godkendelse til at operere i Danmark. Alle aftaler om ekstern kapitalforvaltning skal indgås under dansk lov.

6 Låneoptagelse og passivportefølje

Lån optages hvor det er billigst, typisk gennem KommuneKredit, dog adspørges altid minimum to långivere.

Hovedreglen er, at andelen af fastforrentet gæld minimum udgør 35 til 40 pct. og den variable gæld minimum udgør 15 til 20 pct. af den samlede gældsportefølje der er underlagt denne finansielle strategi. Vedr. den øvrige andel på 40 til 50 pct. af gældsporteføljen fastlægges rentebindingsperioden for denne del af gælden af Økonomiudvalget og Byrådet på baggrund af indstilling, udarbejdet af administrationen i samarbejde med den eksterne finansielle rådgiver

15 til 20 pct. variabelt forrentet lån

**40 til 50 pct. enten fastforrentet
eller variabelt forrentet lån**

35 til 40 pct. fastforrentet lån

Et fastforrentet lån er defineret som et lån hvor fastrenteperioden svarer til det underliggende låns løbetid. Et variabelt forrentet lån er derfor et lån hvor fastrenteperioden er kortere end det underliggende låns restløbetid.

Årsagen til, at vægtningen for fastforrentede lån er højere end variable lån skyldes den høje andel af fastforrentede lån i starten af 2013. Hvis minimumsandelens af fast forrentede lån blev sænket til samme niveau som for den variable andel, så er der stor mulighed for, at den finansielle rådgivning udelukkende ville anbefale variabelt forrentede lån de kommende år for at skabe mere balance i låneporteføljen.

Ved fordelingen mellem fast og variabel gæld skal flg. indgå i beslutningsprocessen. Er kommunen i en situation hvor følsomheden overfor rentestigninger på den variabelt forrentede del af gælden er mærkbar skal den fastforrentede andel forøges. Har kommunen behov for nøje planlægningsikkerhed er dette yderligere et argument for at øge andelen af fastforrentet gæld.

Til styring af passivporteføljen kan der anvendes renteswapper som enten gør det underliggende lån fastforrentet eller variabelt forrentet inden for den fastlagte periode. Den valgte renteswap må udelukkende ændre forrentningen fra variabel til fast forrentet eller vice versa. Der må ikke være knyttet andre betingelser til renteswappen.

I de tilfælde hvor Gribskov Kommune optager et obligationslån er hovedreglen at det skal kunne konverteres. Konverteringsmuligheden ønskes brugt aktivt, dog skal hver enkelt konvertering godkendes i Byrådet efter indstilling fra Økonomiudvalget

Med de nuværende retningslinjer for kommunens rentesikring skønnes brug af varighed som styringsinstrument ikke nødvendigt.

7 Aktivportefølje

De finansielle aktiver defineres som dem der ikke indgår i det samlede likviditetsberedskab (se "Likviditetsstyring").

Er kommunens økonomiske følsomhed overfor kursudsving stor, så skal porteføljen bestå af relativt korte obligationer. Forventes formuen i en længere periode at overstige et niveau der skønnes at være ud over det operationelle behov, kaldes denne del "aktivporteføljen" hvor flg. placeringer kan foretages:

Aktivporteføljen kan placeres i danske statsobligationer og danske realkreditobligationer. I aktivporteføljen kan 10 til 15 pct. af midlerne placeres i erhvervsobligationer og 10 til 15 pct. i højrenteobligationer. Placeringen i danske obligationer kan ske direkte eller via investeringsforeninger, investeringer i erhvervs- og højrenteobligationer skal ske via investeringsforeninger. Vælger kommunen eller kommunens kapitalforvalter at anbringe midler i erhvervs – eller højrenteobligationer skal det i givet fald være mindst 10 pct. pr. aktivklasse.

Ved valg af løbetiden på obligationsporteføljen skal der sondres mellem 2 overvejelser, begge valg accepteres, blot processen gennemgås i forbindelse med investeringerne. Administrationen kan vælge en porteføljetankegang i forhold til passivporteføljen hvor udsving forsøges udlignet, således at en gevinst på aktivporteføljen modsvares af en dårligere udvikling på passivporteføljen eller vice versa. Alternativt kan forvaltningen vælge at anlægge samme strategi på både aktiv- og passivporteføljen således at begge porteføljer udvikler sig godt eller begge mindre godt parallelt med hinanden. Samtidig skal kommunens rentefølsomhed overfor fremtidige låneoptagelser inddrages i vurderingerne.

Ved brug af eksterne kapitalforvaltere forventes det, at disse sørger for at overholde almindelige forventninger til etiske krav i forbindelse med investeringer.

8 Leasingstrategi

Formålet med leasingstrategien er at sikre,

- At væsentlige aftaler, som forpligter kommunen udover det enkelte budgetår, godkendes politisk.
- At der skabes et overblik over de samlede leje- og leasingforpligtigelser.
- At området administreres hensigtsmæssigt eksempelvis ved udnyttelse af aftaler om fælles indkøb og finansiering.
- At Kommunen opnår økonomisk og juridisk sikkerhed omkring leje- og leasingaftaler.

Definitioner

Finansiel leasing er en leasingaftale, hvor alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten er overført fra leasingselskabet til leasingtager (typisk aktivets vedligeholdelse og restværdi).

En *operationel leasingaftale* svarer til en traditionel lejeaftale. I operationelle leasingaftaler er Leasingperioden, ofte væsentligt kortere end aktivets levetid. Aktivets anskaffelsessum bliver således ikke fuldt tilbagebetalt over lejeperioden, men må genudlejes flere gange eller sælges af leasingselskabet. Leasingselskabet har risikoen på restværdien. Ved operationel leasing påhviler vedligeholdelsespligten leasingselskabet, ligesom selskabet må bære risikoen og ansvaret for aktivet som ved almindelige lejeaftaler.

Gribskov Kommunes finansielle strategi giver mulighed for både at foretage finansiell og operationel leasing under iagttagelse af nedenstående retningslinjer.

Retningslinjer

Hvad kan leases

Da leasing/leje af henholdsvis driftsmidler og anlægsaktiver behandles forskelligt i forhold til den kommunale låntagning, er det nødvendigt at sondre mellem leasing/leje af driftsmidler og anlægsaktiver.

Leasing af driftsmidler.

Ved driftsmidler forstås normalt: Inventar, biler, maskiner samt IT-udstyr m.v.

Leasing af driftsmidler påvirker ikke den kommunale låneramme.

Leasing af anlæg.

Leasing af anlæg opfattes som lån og skal dermed fragå kommunens låneramme.

Hvis kommunen har udnyttet hele sin låneramme, skal der deponeres et beløb, svarende til værdien af det lejede/leasede aktiv.

Hovedparten af kommunens leasing sker som **intern** leasing. Dvs. at kopimaskiner, IT-anskaffelser, inventar, biler og udstyr i øvrigt indkøbes centralt, hvorefter det leases ud til afdelinger og institutioner. Leasingperioden fastsættes individuelt afhængigt af det pågældende aktiv. Leasingafgiften baseres på Nationalbankens diskonto primo året tillagt 0,50 pct. Efter leasingperiodens udløb er det leasede objekt betalt fuldt ud.

Kompetence

Leje- og leasing af driftsmidler

Indgåelse af leje- og leasingaftaler med en samlet finansieringssum på 5 mio. kr. eller derover skal, såfremt der ikke foreligger forudgående politisk godkendelse, godkendes af Kommunalbestyrelsen/Økonomiudvalget.

Alle leje- og leasingaftaler med en samlet finansieringssum på under 5 mio. kr. kan alene indgås centralt, af kommunens Koncernstyring.

Leje- og leasing af anlæg.

Alle leje- og leasingaftaler vedrørende anlægsaktiver skal godkendes i Kommunalbestyrelsen/Økonomiudvalget.

Procedurer

Alle afdelinger og institutioner under Gribskov Kommune, som ønsker at indgå leje- og leasingaftaler, skal søge godkendelse og rådgivning herom hos Koncernstyring.

Koncernstyring foretager herefter en vurdering af fordele og ulemper ved at lease i stedet for selv at købe og derved bruge af kassebeholdningen. I den forbindelse skal også eventuelle forskelle i forsikringspræmie og andre økonomiske forhold – f.eks. overtagelse af aktivet til scrapværdi – tages med i betragtning.

Koncernstyring er ansvarlig for at leasingaftaler indgås under iagttagelse af Økonomi- og Indenrigsministeriets lånebekendtgørelse samt vejledningen hertil.

Koncernstyring er ansvarlig for at der udarbejdes en leasingforpligtelse i Gribskov Kommunes regnskab.

Bilag 1 – Regler og lovtekst

Regler for anbringelse af kommunens likvide midler:

§ 44 i Lov om kommunernes styrelse nr. 1060 af 24. oktober 2006: ”Midler, som ikke af hensyn til de daglige forretninger skal foreligge kontant, skal indsættes i pengeinstitut eller på postgiro eller anbringes i sådanne obligationer eller investeringsbeviser, i hvilke fondes midler kan anbringes”.

Minimumsstørrelse af kommunens likvide beholdning – kassekreditreglen:

§ 9 i bekendtgørelse nr. 1238 af 15. december 2011.: ”I kommuner må gennemsnittet over de sidste 12 måneder af de daglige saldi på funktion 9.50.50, kassekreditter og byggelån ekskl. byggelån, der snarest efter byggearbejdet konverteres til langfristede lån, ikke overstige gennemsnittet i samme periode af de daglige saldi på likvide aktiver, jf. funktionerne 9.22.01 – 9.22.11 i ”Budget- og regnskabssystem for kommuner”

Størrelsen af kommunens likvide beholdning i forhold til mellemregningsforholdet til de brugerfinansierede områder:

§ 1 i Bekendtgørelse nr. 152 af 3. februar 2010 om kommunernes mellemværende med de kommunale forsyningsvirksomheder: ” Kommunens gæld til de kommunale forsyningsvirksomheder i årsregnskabet må ikke overstige kommunens likvide beholdninger tillagt ledigt træk på kommunens kassekredit ved regnskabsårets udgang.

Stk. 2. Gælden til de kommunale forsyningsvirksomheder opgøres som summen af kommunens negative mellemværender med de enkelte forsyningsområder på hver af funktionerne 9.35.31 og 9.35.33 samt funktion 9.35.35, gruppering 001-006 i ”Budget- og regnskabssystem for kommuner”

Stk. 3. De likvide beholdninger opgøres som summen af saldiene på funktionerne 9.22.01 – 9.22.11 i ”Budget- og regnskabssystem for kommuner” og deponerede beløb vedrørende forsyningsvirksomheder, jf. § 6, i bekendtgørelse om kommunernes låntagning og meddelelse af garantier mv. Ledigt kassekredittræk opgøres efter reglerne i bekendtgørelse om kommunernes låntagning og meddelelse af garantier mv.

Regler for låneoptagelse

§ 1 i bekendtgørelse nr. 1238 af 15. december 2011: En kommunens samlede låntagning må i det enkelte regnskabsår ikke overstige kommunens adgang til at optage lån i henhold til §§ 2 og §§ 16-17.

Regler for brug af finansielle instrumenter

§ 10 i bekendtgørelse nr. 1238 af 15. december 2011: Lån kan optages som annuitetslån, serielån eller indeksslån. Løbetiden må ikke overstige 25 år, dog kan lån til opførelse eller erhvervelse af almene ældreboliger have længere løbetid inden for den grænse, der er fastsat i lov om almene boliger.

Stk. 2. Lån kan endvidere optages som stående lån eller lån med afdragsfri periode. Løbetiden for sådanne lån må højst være på 15 år og med et afdragsforløb, der højst giver en gennemsnitlig løbetid på 10 år.

Stk. 3. En kommune kan indgå terminsforretninger med henblik på kurs- og rentesikring i forbindelse med låneoptagelse og betaling af renter og afdrag, såfremt der foreligger en konkret forpligtelse til at betale renter og afdrag henholdsvis at modtage eller betale et beløb i fremmed valuta. En kommune må ikke være sluteksponent i anden valuta end danske kroner eller euro.

Stk. 4. En kommune kan omlægge lån ved hjælp af simple rente- og eller vaultaswapaftaler. Med henblik på kurs- og rentesikring kan der i denne forbindelse anvendes terminsforretninger, men ikke optioner.

Stk. 5. En kommune kan indgå salgs- og tilbagekøbsaftaler vedrørende obligationer (REPO-forretninger). En kommune kan endvidere udstede certifikater med løbetid på mindre end 1 år. Provenuet af de indgåede aftaler og udstedte certifikater indgår på almindelige vilkår i beregningen af de kommunale kassekreditmuligheder i henhold til § 9.

Bilag 2 - Finansielle begreber

Valuta spothandel: Veksling mellem 2 valutaer med valør 2 dage. Bruges bl.a. til at omlægge et lån fra en valuta til en anden eller ved afdrag på et valutalån.

Valutatermin: Bindende aftale om køb eller salg af valuta på et bestemt tidspunkt ud i fremtiden til en kurs, der aftales i dag. Bruges bl.a. til at omlægge et lån fra en valuta til en anden mellem 2 terminer.

Renteswap: En swap er en aftale mellem 2 parter om at bytte en fast rente mod en variabel rente eller omvendt i samme periode. En renteswap benyttes derfor til at omlægge finansiering fra fast til variabel rente eller fra variabel til fast rente. De kontraktlige betingelser og risici ændres ikke på det underliggende lån.

Valutaswap: En valutaswap er principielt det samme som en renteswap, dog indgår der 2 valutaer. En valutaswap benyttes derfor til at omlægge finansiering fra en valuta til en anden valuta.

CIBOR (Copenhagen Interbank Offered Rate): Den rente, hvortil banker tilbyder indskud i andre banker på interbankmarkedet i København. CIBOR fastsættes for forskellige løbetider. CIBOR er referencerente for en lang række finansielle aftaler.

Erhvervsobligationer: Erhvervsobligationer udstedes primært af virksomheder, der ønsker at finansiere en investering ved udstedelse af obligationer. Erhvervsobligationer har en højere risiko end danske stats- og realkreditobligationer. Risikoen ved investering i erhvervsobligationer afhænger af, hvem der udsteder obligationen, og hvilken kreditværdighed virksomheden har. Virksomhedernes kreditvurdering er afgørende for, hvilken rente de kan låne til. Jo dårligere kreditvurdering, jo større vil investorernes afkastkrav være, og des mere skal udstederen betale for at låne. På obligationer fra udstedere med en dårlig kreditværdighed, vil man altså forvente en højere forrentning. Til gengæld vil risikoen for, at virksomheden går konkurs, være større.

Repo / "Sell & Buy back": En repo-forretning er en alm. brugt metode til at mindske en kreditrisiko mellem 2 parter. Et typisk eksempel kan være en kommune der har overskudslikviditet i en periode som skal placeres i en bank. For at sikre kommunen mod tab i tilfælde af bankens konkurs kan banken tilbyde at stille sikkerhed i form af obligationer som kommunen får pant i. På den måde er udlåner i dette tilfælde kommunen, sikker på at få sine penge tilbage. En "Sell & Buy back" aftale er principielt det samme, hvor den største forskel er rettighederne til rentebetalingerne fra obligationerne i aftaleperioden. I en "Sell & Buy back" aftale er alle periodens betalinger

indregnet i den slutrente som udbetales ved aftaleperiodens afslutning. Der er derfor ingen yderligere bogføringer i aftaleperioden, bl.a. derfor benyttes "Sell & Buy back" primært i Danmark. Det skal bemærkes, at når de likvide midler og obligationerne overføres mellem kommunen og banken så er der en afviklingsrisiko i tilfælde af konkurs på dette tidspunkt.

Slutafregning: Loven om værdipapirhandel åbner op for muligheden om, at 2 parter (f.eks. kommunen og en bank) kan aftale gensidig "Slutafregning". Man kan dermed modregne forskellige finansielle krav mod hinanden. En individuel vurdering for disse muligheder er dog påkrævet.

Varighed – Passiver: Varigheden beskriver i enkle termer lånets gennemsnitlige løbetid, og for en portefølje af lån, den vægtede gennemsnitlige løbetid. Varigheden for passiver beskriver bl.a. i hvor lang en periode, at kommunen er afsikret mod rentestigninger. Det er et af flere risikomål som kan bruges når man vurderer kommunes finansielle risici. Det skal nævnes, at man ikke udelukkende kan bruge varighed til kommunens risikostyring, men det hjælper med til at give et overblik.

Bilag 3 – Halvårlig rapportering til økonomiudvalget

1. En oversigt over kommunens aktuelle aktiver og passiver, med en opstilling af aktiver, lån, restgæld- og løbetid og markedsværdien af de finansielle kontrakter. Oversigten bør samtidig indeholde fordelinger mellem fast og variabelt forrentede lån, varigheder, gerne fordelingen af de enkelte varigheder samt evt. varighederne på aktiverne.
2. 1 sides oversigt over ændringer i kommunens finansielle aktiver og passiver i den forløbne periode.
3. 1 side om markedsudviklingen i den forløbne periode.
4. 1 side om forventningen til markedsudviklingen i den kommende periode.
5. En oversigt over kommunens forventede renteudgifter samt økonomiske konsekvens af renteændringer eller ændringer i værdien af formuen.
6. En opstilling af forfald og forslag til ændringer af de finansielle risici for den kommende periode. Dette kan have form af information til Økonomiudvalgets efterretning, eller et forslag til beslutninger som administrationen foreslår, at Økonomiudvalget skal tage stilling til, evt. en kombination af begge.